

DE GRONDWET.

DINGSDAG 18 OCTOBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en Zoon, te 's Gravenhage.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstr., n. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden ..... 1.50.
Voor de overige steden des Rijk ..... 2.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
VAN HAREN NOMAN en KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en binnenbezittingen,
per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het
abonnement f 60, Ned. Cour.

VERSCHIJNT:

Allé dagen, behalve Zondagen en Feestdagen.
Prijs per Jaar f 1.00.
Per Stuk f 0.15.
Behalve de 55 cts. zegelgeld.

Onze artikelen over de *Nederlandsche Handelsmaatschappij* zullen eerstdaags worden voortgezet door beschouwingen over het nieuwe contract, met dit handelslichaam gesloten.

Voor heden herinneren wij, dat deze artikelen aantoonde, dat de Maatschappij als agent van het departement van Koloniën geen kapitaal behoeft; zonder eigen kapitaal, als agent, in 1852 heeft behaald eene zuivere winst van f 1,348,196.94; als geldschietter aan den Staat f 400,000; als houder van effecten f 400,570.50; als geldgever op securiteiten f 120,000; terwijl de Maatschappij als handelslichaam f 220,570.50 heeft verloren.

Merkwaardig is tevens de zinswijze van den heer **DONKER CORTES**, thans Minister van Justitie, in 1839 over de Handelsmaatschappij geopenbaard. Het zal niet van onpas makke nu de heer **DONKER** lid is van het Ministerie, als een nieuw contract aan de Staten-Generaal heeft aangeboden, deze zinswijze in het geheugen te roepen.

De middelen van omgang tusschen de natiën te vermeederen, terug te komen op verbodstelsels en dat met langzamen, maar vasten tred, — dat was orde; maar men verkliest het geld der belasting-opbrengenden te verspillen; om kolossale inrigtingen te bevorderen, tot behoud waarvan men later weder hooge regten en verbodswetten moet invoeren. Het is alsof men de wanorde opzettelijk verlangde.

Om aan dit stelsel van nitrooijing leven te geven, had men bij ons uitgedacht de handelsmaatschappij. Elk kent de uitkomsten er van, tijdens de vereeniging; maar velen schijnen niet te beseffen, waarom de schrijver vanpoot die maatschappij daer is toe te schrijven.

De handelsmaatschappij is geen handelsmaatschappij meer; het is bloot de agent van het Gouvernement, en hare winst bestaat in de groote belooning, welke het gouvernement wel aan haar wil toekennen. Haar kapitaal bestaat verre weg voor het grootste gedeelte niet meer in waren; maar in voorschotten aan den Staat.

De handel-maatschappij is voor de koloniale rijks-kas geworden als het amortisatie-fonds is voor de europesche rijks-kas, alleen met dat onderscheid, dat al, wat die maatschappij profiteert, komt ten goede aan de aandeelhouders en wordt ontroofd aan de koloniale rijks-kas.

De handel-maatschappij is het welk vis-à-vis den Staat, gelijk staat met een groot bedrijf; mag met haar geen meer bezwarende belastingen worden opgelegd; hij met ieder ander zoude doen; en nu wij, ik zeg, welken naam men zoude geven aan eene aanneming, waarbij bepaald, dat de aannemers en onder-aannemers en arbeiders, welke, voor hunnen arbeid zouden worden beloofd, de nitroeschotene kapitalen zouden terug gegeven, maar alleen voor het nitroeschot 17 pct. zouden worden uitbetaald. Zoo en niet anders is de zaak.

De aandeelhouder geeft bloot zijn geld, de agenten der maatschappij worden betaald en toch schiet er 17 pct. over. Was dat nu behaalde winst op den verkoop van door de maatschappij verkochte waren, — het zoude billijk en goed zijn; maar dit is het geval niet, het is enkel loon, hetwelk de Staat, — dat zijn de belasting-opbrengers, — wel wil betalen aan de handel-maatschappij; het is dus, met vande woorden gezegd, geld, hetwelk men neemt uit den zak der ingezetenen en geeft aan de deelhouders der handel-maatschappij.

De Staat is ten aanzien van Indië, tegenwoordig in den toestand der Oost-Indische maatschappij, en mag in het belang der ingezetenen evenmin eenen agent aannemen, die zulk een aanzienlijk deel der winsten opsteekt, als die maatschappij het belang harer actionarissen vermag.

De Staat kan het geen orde noemen en zie bijna geen mogelijke kans op order te komen; want indien men zich over de kosten, kostbaren agent ontslaat, dan zal de maatschappij, zonder werking voor hetzelfde, terug gekeerd, de schulden moeten betalen, en de aandeelhouders, waarvan een hondert zestig en hondert tachtig pct. voor hunne aandelen betaald, zullen zich gelukkig mogen rekenen, indien zij kunnen terug bekomen. — Zoude eene waarachtige tegenwoordiging, geroepen om de schulden, ten laste der

Overzeesche bezittingen aangezien, te waarborgen, niet hare toestemming hebben geweigerd; zoodanig dergelijke misbruiken niet waren gesmaakt.

Bij het nalezen van de Staatsbegroeting, hoofdstuk Justitie, en bijlagen, trekt de aandacht o. a. het verschil, dat er bestaat in de algemeene Justitiekosten, welke voor de onderscheidene provincien zijn uitgetrokken.

Zoo vindt men, onder anderen, in den uitgewerkten Staat, wegens uitgaven voor algemeene justitiekosten in strafzaken over het jaar 1851, opgegeven:

Aan honorarium, vacatiën, reiskosten en leverantiën van benoedigdheden bij de beschouwingen, expertises enz. van geneesheeren, heel- en vroedmeesters, vroedvrouwen, zaakkundigen, tolken enz. voor: Noord-Brabant f 284.91½, Gelderland f 221.94 en Limburg f 621.52½;

Aan reis- en verblijfskosten van regterlijke ambtenaren, wegens verplaatsingen tot het doen van inspectien in loco, het constateeren van misdaden, het hooren van getuigen, het adseren bij de executien van crimineele arresten en andere verplaatsingen tot de instructien der procedure en de executien der vonnissen en arresten vereischt wordende voor: Noord-Brabant f 382.24, Gelderland f 456.89½, Noord-Holland f 150.72, Zuid-Holland f 942.13½, Zeeland f 471.53½, Utrecht f 85.67, Vriesland f 52.92, Overijssel f 172.92½, Groningen f 387.91, Drenthe f 124.73½, Limburg f 965.21.

in de eene dan in de andere provincie? Wáárom wordt in provincien van kleinen omvang zooveel meer uitgegeven dan in provincien van grooter uitgestrektheid?

Naar onze meening zijn daarvoor de volgende redenen te vinden:

1°. dat in de eene provincie zaken vervolgd en voor den regter gebragt worden, welke men in de andere, wegens hare onbeduidendheid of klaarblijkelijke ongegrondheid, met regt onvervolgd laat;

2°. dat in de eene provincie met meer spaarzaamheid wordt te werk gegaan dan in de andere;

3°. dat in de eene provincie meer faciliteit bestaat bij den burgemeester, of bij den commissaris, of bij den Marechaussée te gaan klagen dan in de andere; en 4°. dat de zaken in de eene plaats meer geregeld afloopen dan in de andere, en, terwijl zij bij sommige regterlijke collegiën slechts een, of twee zittingen vereischen, bij andere herhaaldelijk, soms om onbeduidende redenen, worden uitgesteld en verdaagd.

Het verdient opmerking dat op sommige plaatsen, waar, blijkens de statistieken, minder strafzaken behandeld worden, meer wordt uitgegeven dan op andere, waar het getal grooter is.

Om der bezuinigingswille was het wel der moeite waard, dat men de redenen van een en ander trachte op te sporen en te verduidelijken. De heer **DONKER CORTES**, die nog al niet afkeerig is van circulaire, zijne onderhoorigen deswege onderhield.

De Heer J. B. gaat in de *Nederlander*, N°. 1009, voort:

„Voor het oogenblik zullen wij, dunkt ons, wel doen met een oog te slaan op onzen materiëlen toestand. Wij hebben allen mogelijken eerbied voor quaestiën van hoogere vlucht; maar wij laten het ons niet be-twisten, dat de behandeling van die vragen meer of minder verontrustend zal zijn, naarmate de materiële toestand becommerring of vertrouwen inboezemt. De geschiedenis is daar, om ons te herinneren, wat er meermalen op verwarring in de financiën, op ongehoorde schaarschte, en dergelijke rampen gevolgd is. Wij zijn het in dit opzigt volkomen met den Heer J. B. eens, dat op onzen materiëlen toestand niet genoeg acht gelagten kan worden.

De *Nederlander* ontvangt hier een ernstige werk, allezins behartigingswaardig, over quaestiën van hoogere vlucht. Wij zouden gaarne den klemtoon op quaestiën zien vallen, omdat wij de behartiging van hoogere dan bloot materiële belangen steeds noodzakelijk achten, maar zoo min mogelijk daarvan quaestiën zien maken.

De heer J. B. zegt verder: „Wij blijven bewaren, dat er bijna geen bron van onze staatsinkomsten aan te wijzen is, waarvan het product niet, door allerlei omstandigheden, steeds hoogst wisselvallig is.”

„In de tweede plaats juichen wij het van ganscher harte toe, wanneer de Minister (van Financiën) sprekende van ontheffing van lasten, verklaart, dat de Regering den tijd nog niet aangebroken acht, om daartoe over te gaan; maar dat zij in de voorige zette delging van schuld hoofdzakelijk het middel meent te vinden om tot een beteren toestand te geraken.

„Op dit punt hopen wij dat de Regering en Vertegenwoordiging zich ten ernstigste zullen wapenen tegen de dreigende aanvallen van onzinnigen, die verbod van uitvoer van levensmiddelen vragen en van anderen, niet minder verdwaasd en onwetend, die de afschaffing van accijnzen vorderen.”

En nu No. 1011:

„Wij hebben geen berouw over hetgeen wij, in ons vorig artikel, omtrent het drijven tot eene ontheffing van lasten gezegd hebben. Wij willen voor het oogenblik aannemen, dat alle die drijvers edels, menschelievende bedoelingen hebben, maar er is ook een

„aardt, en dit is vervolgziek. De vorige Minister van Financiën heeft zich evenwel tegen zijn verloop, (vertrouwen wij) door dit fanatisme laten overvleugelen.

„Uit de redevoering van den tegenwoordigen Minister meenen wij te mogen besluiten, dat hij, zoo het noodig mogt zijn, op zijne hoede zal zijn.”

Wij zijn het eens, dat het product van onze onzer bronnen van Staatsinkomsten moet worden vermeerderd; maar daaronder tellen wij vooral de koloniale inkomsten, die de meeste zijn.

Wij wenschen, dat de bronnen van zoodanige maatschappijen, waarvoor onze koloniale inkomsten duurzaam blijven of zoo mogelijk onverliesbaar mogen gemaakt worden. Veel hangt af van de wijze van bestuur en van de wijze van afhandeling onzer koloniale aangelegenheden.

In zeker opzigt kunnen wij den wensch deelen, dat met ontheffing van lasten wordt gewacht, tot dat door vermindering van het cijfer der renteschuld het evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven bestaat, zonder ondersteuning uit de koloniale inkomsten.

In een ander opzigt mag het tegenwoordig geslacht eenigzins deelen in den voorspoed der koloniën, of in de is het billijk, dat het niet te zeer zorge voor de vermindering van lasten ten behoeve van volgende geslachten, die de Natie verplicht blijft, van de laatste tijden, door het afdrukken van de staatsbankbiljetten, te worden geplukt.

Zoo een deel van het jaarlijksch batig slot van 's Rijks dienst werd besteed tot vermindering van opcenten, ook het tegenwoordig geslacht werd gebaat. Het batig slot van 1852 bedraagt twee millioen; met de helft van dat bedrag kon het verlies der geheele afschaffing van de belasting op de *teep* of den *turf* worden gedekt en de perceptiekosten uitgespaard.

De *Nederlander* vraagt en de *Bazuin* vraagt mede: „Wat zal er eindelijk, of zal er nooit iets, door onze getrouwe predikanten vooral ter handhaving of verkingdiging althans — want ook dit is aanvaardig — handhaving — van het regt der Gemeente op de bebedijden en kerkleer worden verrigt.”

Ds. D. o. d. e. S. antwoordt op die vraag in het Tijdschrift *Ernst en Vrede* o. a.:

„Wij zien niet hoe dit standpunt kan gehandhaafd worden dan door in het algemeen te zeggen. De staat, de regterlijke macht en de kerkleer niet over de waarheid, maar over de bereikbaarheid van eene leer. Wij achten zelfs zeer bedenkelijk.”

Hoe het recht der gemeente op eigen belijdenis en kerkeleer nog anders kan gehandhaafd worden dan door middel van de middelen (1) door aansluiting van de onwaarde der dwaling; (2) door het bezigt van de onderlingen toevertrouwd; (3) door het oordeel geheel naar de consciëntien der leiders; (4) te laten; (5) zonder tot het sijsteem van de staatkunde terug te keeren, dat immers voor goed voorbij is, men wij niet in

Buitenland.

ENGELAND.

Terwijl allerwege in Europa de vraag van oorlog of vrede aan de orde van den dag is, heeft het vredescongres te Edinburg twee vergaderingen gehouden, waarin de heeren Cobden en Bright weder bijzonder over het verderfelijke en onmenselijke van den krijg hebben nitgeweid, en al de nadeelen geschetst welke voor beschaving en alle takken van volkslijt daarvan zijn te verwachten. Van dit anderen kant was eerst gezegd vooral scherp tegen de Noordsche mogendheden en ook tegen Frankrijk. Sir Ch. Napier, de beroemde admiraal, heeft de beginselen van het vredescongres bestreden, niet op grond dat hij den oorlog boven den vrede zou verkiezen, maar omdat de uitsluiting van den eersten, onder alle omstandigheden, nog een heersensom is, de staten dan eerst veilig kunnen geheeten worden, als zij zich in weerbaeren toestand bevinden. Dit gevoelen is dat van den Times, die dit dagelijks verkouft, met toepassing op het Oostersche vraagstuk. Dat blad meent, dat indien Engeland en Frankrijk niet krachtig vereenigd waren en hunne vloten en legers niet op goede voet hielden, hun invloed verloren zoude zijn, waarvan juist het behoud van den vrede der wereld afhangt.

FRANKRIJK.

Volgens de staten van vrijske ontvangsten over de jongste drie maanden, hebben deze veel meer opgebracht, dan men verwacht had; zoodat zij met de uitgaven zullen sluiten, daaronder de buitengewone credieten begrepen. De raming der ontvangsten is alzoo vrede overtroffen. In gemiddeld vierendeeljaars hebben de ontvangsten des Rijks 17 miljoen franken meer dan in hetzelfde tijdstuk des vorigen jaars opgeleverd.

In de hoofdkerk te Parijs zal een gedenkstuk worden opgericht voor den heer Arns, aartsbisshop van Parijs, die het stoffor van zijne eedlaardige pogingen ter beëindiging van den strijd in Junij 1878 is geworden.

BELGIE.

De Koning heeft den nieuwen Franschen gezant, den heer Ad. Barrot, in gehoor ontvangen, die aan Z. M. zijne geloofsbriefven heeft overhandigd.

De Koning en het geheele koninklijke gezin zullen zich Donderdag aans., over Ostende, naar Engeland begeven. Het doel van dezen togt is, om de hertogin van Brabant aan koningin Victoria voor te stellen.

Bij koninklijk besluit van den 13 is de uitvoer uit België verboden van aardappelen en gedroogde peulvruchten, als erwten, bonen enz.

Voor het vervoer over den staatspoorweg van levensmiddelen, bestemd voor gemeentebesturen, gasthuizen en andere instellingen van weldadigheid, is de vracht de helft verlaagd.

SPANJE.

De 16 October, verjaardag der Koningin, is als een nationale feestdag gevierd.

Het nieuwe bestuur neemt bij voorrang vele besluiten van aanbelang voor het binnenland, doch vergeet daarbij kennelijk ook niet de belangen naar buiten. Met het oog waarschijnlijk op de gebeurtenissen, welke in het Oosten kunnen voorvallen en den invloed daarvan in de Middellandsche Zee, is de bezetting van het eiland Mahon versterkt, en zijn de maatregelen verordend tot uitrusting van eenige oorlogschepen. Ook is de aanbouw van een drietal schroefstoomschepen bevolen, waartoe de werktuigen, tot groot leedwezen van Z. M., van buiten s hands moeten worden ontboden.

TURKIJE.

Ondanks de betuigingen van vredelevendheid van vele zijden, is de hoop dat het jongste voorstel van het Westersche zal worden aangenomen, blijft liet in Konstantinopel alles een oorlogszuchtig aanzien behouden.

De tijd, aan de Gortchekoff toegestaan tot het ontruimen van de Vorkongommen is, volgens steffige opgaven, veertien dagen. Men wil nogtans, dat, tenzij de Russen den Donau overtrekken, om Omer-pacha aan te tasten, — hetgeen waarschijnlijk wel niet zal geschieden — de vijandelijkheden niet aan dezen afroom zullen beginnen. Het zou dertalve in Azië zijn, dat de eerste botsing zou plaats hebben.

Den 1 October is van de vertegenwoordigers der

groote mogendheden te Konstantinopel mededeeling gedaan van den brief, die aan den Russischen opperbevelhebber gezonden is, ten einde hem kennis te geven van de oorlogverklaring en van het manifest, dat de Porte bij die gelegenheid uitvaardigen zou.

Laatstgemelde stukken zonden nog wel de deur tot eene vredelievende uitkomst openlaten, doch sommigen beschouwen dit als een soort van beleediging of eene inschikkelijkheid van de Porte jegens hare bondgenooten, welke de zaak niet wezenlijk van gedaante verandert.

De geestdrift in Turkije is voor het overige ten top gestegen. Aanzienliken des lands hebben zich verbonden, te hunnen koste, gedurende den oorlog, een corps van 30,000 man op te rigten en te onderhouden.

Men houdt liet er steeds voor, dat de verbonden Fransche en Britsche vloten thans binnen de Dardanellen liggen; zij hadden zich reeds gereed gemaakt, om derwaarts op te komen. Men wilde ook, dat die vloten eenige versterking zonden ondergaan. Immers de jongste telegraphische berichten melden, dat den 15 October in de haven van Toulon fast was gekomen, om zes fregatten uit te rusten, ten einde een corps troepen naar Konstantinopel over te brengen.

Men heeft in de jongste dagen zoo vele bewijzen van onnaauwkeurige of voorbarige telegraphische tijdingen uit Engeland en Frankrijk gehad, dat men wel doet de bevestiging van dit bericht af te wachten, hoe stellig het ook worde gegeven en hoezeer het ook overeenkomt met den toon, dien sommige Franche bladen aanslaan.

De Engelsche bladen houden het er nog steeds voor, dat er kans tot handhaving des vredes bestaat, daar de Keizer van Rusland verzekerd zou hebben, dat hij niets liever verlangt, dan daartoe, ingevolge de voorstellen der bemiddelende mogendheden, mede te werken. De geronde bladen zeggen, bij voortdaring, dat het thans meer op den vorm, dan op het wezen van het geschrift aankomt. Intusschen ontbreken de gewone verzekeringen niet, dat Engeland op alles gevat is; dat het met Frankrijk naauw is verbonden; en beide mogendheden niet kunnen noch zullen dulden, dat Rusland zich als ware alleen het oppergezag over de wereld aanmatigte, hetgeen in zijne opvatting van het Oostersche vraagstuk gelegen zou zijn, hetwelk, gelijk vroeger en gelijk zoo insig Europeesch vraagstuk, door gezamenlijke werking moet worden besticht.

Oostenrijk, immers naar liet van half oktober, hoopten van daar, zal ook vroeger op den Donau komt; ja, ingeval het tot eene botsing aan den Donau komt; ja, wil zijn leger met 136,000 man verminderen, ten einde eene bezuiniging van 25 tot 30 miljoen guldens, ten behoeve der schatkist, te erlangen.

Die berichten houden eene botsing tusschen de Russen en Turken voor onvermijdelijk, doch meenen tevens, dat de bemiddelende mogendheden, Oostenrijk aan 't hoofd, ook dan nog haar werk van verzoening en schikking zullen voortzetten en trachten den vrede spoedig te herstellen.

Oostenrijk heeft zijne bezwaren aan de Porte doen te kennen geven, dat zij uitgewekenen in hare krijgsmacht zou opnemen; de Porte zou daarop geantwoord hebben, dat, zoolang zij op den bijstand der Westersche mogendheden zou kunnen rekenen, zij zich onthouden zou van uitgewekenen in dienst te nemen; doch dat, in geval van oorlog, men Turkije aan zich-zelve overliet, niets billijker was, dan dat het hulp zou zoeken tegen Rusland, waar het die vinden mogt.

EGYPTE.

Men verneemt thans nader, dat de Onder-Koning van Egypte besluit had genomen, om op den 15 October te vertrekken naar de haven van Suez, om de grootste onzekerheid; men hoopt evenwel nog, dat het bedoelde besluit ingetrokken zou worden.

JAPAN.

Men heeft thans eenige bijzonderheden nopens de ontvangst van den Amerikaanschen scheepsbevelhebber Perry voor Jedo bekomen. Die ontvangst was allezins hoffelijk en de bevelhebber meet een onderhoud met een paar Japansche Prinsen of grooten gehad hebben, aan wie hij den brief van den President en zijne geloofsbrief, voor den Keizer in twee prachtig versierde doozen, overhandigd heeft. Het antwoord is echter niet zoodanig geweest, als een telegraphisch bericht dezer dagen mededeelde, en is den commodore Perry te kennen gegeven, dat de zaak van veel aanbelang was en door den Keizer en zijnen raad moest worden overwogen; en dat men in het voorjaar van 1854 het antwoord zou kunnen komen vragen. Engelsche berichtgevers zien hierin een ontwijkend antwoord; dat nog verre af is van de opening der haven in de aanstaande lente; en zij meenen zelfs dat de Japanezen van den huu gelaten tijd zullen gebruik maken, om zich zoo veel mogelijk te versterken. Het onderhoud met de Amerikanen had in het Hollandsch plaats. De commodore

is met zijne voornaamste schepen half Augustus te Hongkong teruggekomen; het schijnt, dat eenige Amerikaansche schepen in de Chinesche wateren zullen blijven kruisen.

CHINA.

De jongste tijdingen uit Hongkong bevestigen, dat de opstandelingen overal, waar zij te lande met de keizerlijke troepen slaags geraken, het veld behouden; te water schijnen zij nog geene voldoende magt tegen de groote oorlogsjonken des keizers te kunnen overstellen en hebben zij zelfs eenig nadeel geleden. Dit wordt echter ruim opgewogen door de voordeelen, welke zij te land behaald hebben, zoodat zij thans werkelijk Peking, de hoofdstad des Rijks, bedreigen en de keizer er toe gebragt is, om bij Mongoolsche Vorsten hulp te vragen, welke hem toegezegd is. Het is echter de vraag of die hulp tegen de vaart, die de opstand genomen heeft, veel zal afdoen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN MAANDAG, 17 OCTOBER.

Ten 12 1/2 ure werd de bijeenkomst aangevangen. De Voorzitter gaf te kennen, dat de zitting, tegen heden aarti de orde gesteld, uit hoofde van het gering getal aanwezige leden, geen voortgang kon hebben. Hij liet door den griffier de namen der aanwezige leden voorlezen.

Daarop zeide de Voorzitter, dat, na den afloop van het onderzoek der aanhangige ontwerpen van wet in de afdeelingen, de Kamer gereed heeft, in afwachting van de beantwoording der verslagen door de Regering, hare werkzaamheden voor eenigen tijd te kunnen schorsen. Inmiddels heeft de Regering zich verplicht geacht, om, ingevolge art. 2 der wet van 19 Junij 1845, binnen 30 dagen aan de Staten-Generaal te moeten aanbieden een ontwerp van wet tot bekrachtiging van de den 15 September 1853 bij Koninklijk besluit genomen maatregelen, tot aanmoediging van de invoer van granen en andere levensmiddelen. De Voorzitter zou het niet nodig geacht hebben, om tot de aanbieding van dat ontwerp de vergadering bijeen te roepen, doch heel aan den anderen kant, met het oog op het ingecommentaride, van de indiening van dat ontwerp ten behoortijken van de Kamer, als willen doen blijken. Er wordt alzoo aan de Kamer een ontwerp gedaan, dat ingekommentaride 3 wets-ontwerpen, van welke de eerste het belichting van 1°. het bovengemelde tot aanmoediging van de invoer van granen en levensmiddelen; 2°. tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de gevangenen voor 1854; en 3°. tot regeling der begrooting van het pensioenfonds voor 1854. Waders brengt de voorzitter eenige ingekommentaride stukken en adressen ter tafel; daaronder treft men voornamelijk aan eene missive van den heer van HAREN REINSTEIN, die kennis geeft, dat hij, benoemt als kantonregter te Assen, zich verplicht rekent, zich, ingevolge art. 91 der Grondwet, aan eene herkiezing te onderwerpen. Hij verzoekt, dat zijn besluit aan de Kamer worde medegedeeld en daarvan kennis gegeven aan den Minister van Binnenl. Zaken, ten einde die herkiezing konde plaats hebben. Daar de Kamer niet voltallig was, zoo is er geen gevolg aan die missive kunnen worden gegeven. Daarop werd de bijeenkomst gesloten.

Het IV hoofdstuk der Wetgeving (Departement van Justitie) heeft bij het onderzoek in de Afdeelingen der Kamer o. a. ten de wettende beschouwingen en bedenkingen aangebragt, van welke de volgende de belangrijkste zijn:

Het oordeel van verscheidene leden is ook de Mening van Toelichting tot dit hoofdstuk niet wat zij Eon behoorde te zijn. Hunnes inziens had de Regering een overzigt van den toestand des Lands, met liet hier meer bepaald in aanmerking komende oogenpunt moeten leveren.

In al de afdeelingen is het Koninklijk besluit van 2 September 1853 (Staatsblad n°. 106) besproken, waarbij eene Staatscommissie is ingesteld, die, na overleg met de Minister van Justitie, eene wet op de samenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, benevens daarmede in verband staande verbeteringen in de Wetboek der Burgerlijke Regtsvordering en van Strafvordering moet ontwerpen. De meerderheid der leden heeft sich ten slotte vereenigd na het tutes van den wensch, dat deze geringdaad geene vertraging mocht te weeg brengen in liet tot stand komen eener hervorming, die sedert een lang tijd standhalzend wordt te gemoet gezien. Enkele leden hebben de vraag te moeten doen, of de benoeming der Staatscommissie niet als onnodig en zelfs als schadelijk aan te merken. Het gold hier een gebied, waarop geen nieuwe ontdekkingen meer te doen waren, maar alle tusschen onderscheidene van alle zijden toegelichte stelsels kiezen was, en waarbij liet er vooral op aankwam, niet door het gehoor geven aan de woordvoerders van politieke belangen af te laten leiden van hetgeen geene deugdelijk is. Van de tegenwoordigen Minister van Justitie die reeds voor eenige jaren met opzigt tot de reorganisatie een bepaald stelsel heeft aangenomen, deze leden niet verwacht, dat hij zich nog op de reorganisatie willen doen voorlichten. Eenige opbeleving

met roode en zwarte letters gedrukt, op zeer dun papier, gelijksoortig als het bankpapier, en in formaat zeer veel overeenkomst hebbende met eene gewone banknoet, die wel zoodanig dat aan onergdenkend of wel aan iemand die hetzelfde gelijktijdig met banknoten ontving, gemakkelijk het verschil zou kunnen ontgaan. De ambtenaren van politie, vooral ten platten lande, worden verzocht, zoo veel doemlijk toe te zien, ten einde mogelijk bedrog voor te komen. (Pol. Blad.)

Volgens een marktbericht van den 6 dezer uit Zutphen, (in den *Arnhemse Courant* van den 11 medegegeeld), waren aldaar op dien dag 2600 mud aardappelen geladen, tegen f 2,30 à f 2,50.

De *IJsselbode* meldt, dat in eene op 11 dezer te Raarig gehouden vergadering van kiezers uit verschillende onderdistricten van het hoofd-kiesdistrict Zutphen, eene kiezersvereniging voor het geheele district is opgericht, waartoe bereids de meeste onder-kiesdistricten zijn toegetreden. Zij zal den naam van *de Grondwet* voeren en volgens het bekende Genootschap, dat geest van de herziene Grondwet van 1848 ongeschonden trachten te bewaren, als oprechte aanhanter der constitutionnele monarchie; zij wil waken tegen teruggang en afwijking van den geest der Grondwet en zij wil eene krachtige regering, doch tevens de vrijheden en regten, welke de Grondwet aan de ingezetenen schenkt, in volle mate ontwikkeld en gehandhaafd zien.

Wij vernemen weder, zegt de *Prov. Drentsche Cour.*, dat de heer Mr. D. graaf van Heiden Reinstein, hoewel ook overhullende naar het gevoelen, dat hij, tengevolge van zijne benoeming als kantonregter zich aan eene herkiezing als lid der Tweede Kamer zal moeten onderwerpen, echter aan den president dier Kamer heeft verzocht, om over dit punt eene beslissing der Kamer uit te lokken.

Voor de prov. commissie van onderwijs in DRENTHE hebben met goed gevolg hun examen afgelegd, 2 personen voor den tweeden, 3 voor den derden en een voor den vierden rang.

Te Meppel hebben de gemeenteraden besloten, de *Belastingen* inder gemeenten van 1 Januarij a. s. tot 8 cts. per uur te verhoogen, waardoor zij 16 cts. meer per dag ontvangen zullen, wegens de duurte der levensmiddelen. De verdere uitvoering is aan eene commissie opgedragen.

De prov. commissie van onderwijs in Friesland heeft in hare jongste zitting geëxamineerd 11 personen voor den 2den rang, 18 voor den 3den rang, 12 voor den 4den rang, 2 voor de fransche taal en 2 voor de mathesis enz. Daarvan zijn afgewezen 3 voor den 2den rang, 4 voor den 3den rang, 3 voor den 4den rang en 1 voor de mathesis, enz.

Op den 15 dezer had te *Harlingen* de aanbesteding plaats voor de aardebaan tot een grindweg van daar naar Bolsward en een zijtak op Makkum, waarvan de heer Arends, te Gendingen, voor de som van f 98.000 aanemer werd.

De *Eriessche Courant* meldt, dat verschillende zeekeperen over het gebrekkige van het loodswezen te Tersmet hebben: zij meldt tevens, dat er op 9 Oct. 10 schepen in de haven lagen, hebbende de vlaggen van de verschillende landen, men loodsen verlangde. In weerwil van het gebrek aan loodsen, werd niemand op, zoodat deze schepen, tegen den avond drongen waren, weder zee te kiezen.

De geldleening van f 250,000, à 4%, voor de oprigting eener gasfabriek te GRONINGEN is op den eersten dag der opening volgeteekend.

Op den 12 dezer vertrok een aanzienlijk getal landvrachters aan boord van het Amer. fregat *Porohattan*, aan A. Mijers, van HELLEVOETSLUIS naar New-York; het drietalrijk huisgezin vertrok dezer dagen nog uit eene bekende stad, dat, zoo men zegt, spoedig door mede zal worden gevolgd, waartoe de tijdelijke terugkomst van een vroeger inwoner van Hellevoetsluis veel bijdraagt.

Men vernemen dat loodswezen, dat te MIDDELBURG bij de belanghebbende eene afwijzende beschikking van regeringswege is uitgevaardigd, die in tijds angevraagde concessie tot het graven van een kanaal van Vlissingen naar Middelburg, en het loodswezen van het vaarwater het Sloe. De regering verzekert, dat zij uit het oog te verliezen, ofschoon aan dit plan de zaak nog zwaarigheden in den weg staan.

Bij het departement van marine te Vlissingen, is aan

schrijving gekomen, dat de Russische kolonel der genie, thans in deze residentie, ook de landsinrigting, aldaar zal komen opnemen.

Bij de prov. commissie van NOORD-BRABAND hebben op den 11 en 12den de navolgende examina plaats gehad: 2de rang, toegelaten 2, afgegeven 4; 3de rang, toegelaten 5; 4de rang toegelaten 6, afgewezen 2; voor de talen aangenomen 2, afgewezen 1; schoolhouderessen aangenomen 20, voor de talen afgewezen 7, toegelaten 9.

Men schrijft uit ZEVENAAR, dat met ongeloofelijken spoed de arbeid aan de colossale brug over den IJssel te Westervoort, voor den spoorweg tusschen Arnhem en Oberhausen, wordt voort gezet. De plaats voor het station bestemd, is reeds lang afgepaald en in de onmiddellijke nabijheid is reeds een fraai koffijhuis gebouwd.

Volgens eene medeeling van Zr. Ms. gezant te St. PETERSBURG, dd. 1. dezer, zal Ruslands uitvoerhandel dit jaar zeer beduidend zijn. De prijzen der artikelen van uitvoer vanmerdenden dagelijks, vooral wat aangaat granen en talk. De uitvoer zou nog veel aanzienlijker zijn, indien hij niet beperkt ware door het gebrek aan schepen. Dien ten gevolge waren dan ook de vrachten tot eene sedert jaren onbekende hoogte gestegen: hetgeen in 1852 voor f 18 à f 20 verkregen werd, wordt tegenwoordig met f 50 à f 60 betaald. Deze uitvoer doet ook den wisselkoers stijgen, en de handelsbalans zal met klinkende muht moeten worden gesloten, zoodat reeds thans invoeren van goud plaats vinden.

De Minister van Justitie heeft den 6den dezer aan de procureurs generaal de navolgende circulaire uitgevaardigd: „In verband met de circulaire van het departement van justitie van den 23 October 1852, n. 14, heb ik de eer UWED. G. te verzoeken, de heeren officieren van Justitie binnen uwe provincie uit te noodigen, om ten aanzien der vonnissen, bij verstek in jagszaken gewezen, aan Zr. Mjs. Commissarissen in de provincien kennis te geven, niet alleen van alle die gevallen, waarin na ten uitvoerlegging het bij verstek gewezen vonnis door een gedaan verzet is komen te vervallen, maar ook van die, waarin het bij verstek gewezen vonnis is ten uitvoer gelegd, zonder daarop, binnen den wettelijken termijn, gewild te worden. (W. v. R. B.)

De *Staatscourant* bevat het overzicht van de middelen (hoofdsom en opcenten) over de negen eerste maanden van 1853, in vergelijking gebragt met derzelver opbrengst over de negen eerste maanden van 1852.

Gelijk vroeger deelen wij ook thans daarvan de uitkomsten mede:

De directe belastingen hebben opgebracht in 1853 f 14,134,848.78; in 1852 f 14,425,654.98; alzoo in 1853 f 390,806.20 minder dan in 1852.

De in- en uitgaande regten en scheepvaartregten in 1853 f 3,820,728.20, in 1852 f 3,904,724.18, alzoo in 1853 83,995.98 minder dan in 1852.

De accijnzen in 1853 f 14,646,072.99 en in 1852 f 14,456,600.40; en bij gevolg in 1853 f 189,472.59 meer dan in 1852.

De waarborg en belasting der gouden en zilveren werken in 1853 f 164,981.75, in 1852 f 129,683.40; bijgevolg in 1853 f 35,298.35 meer dan in 1852.

De indirecte belastingen in 1853 f 7,816,547.65, in 1852 f 7,198,832.29, en alzoo in 1853 f 617,715.36 meer dan in 1852.

De postereyen bragten op in 1853 f 1,079,042.75, in 1852 f 1,029,979.84, en bijgevolg in 1853 f 49,062.91 meer dan in 1852.

Over het geheel is de opbrengst geweest over de negen eerste maanden van 1853 f 41,938,061.63 tegen f 41,422,218.60 over een gelijk tijdperk in 1852, zoodat in de eerste negen maanden van 1853 meer is ontvangen dan in 1852 de som van f 515,843.03. De raming over dit tijdperk bedragen hebbende f 40,328,798.08, hebben de inkomsten deze raming met een bedrag van f 109,263.55 overtroffen.

Over het geheel is de opbrengst geweest over de negen eerste maanden van 1853 f 41,938,061.63 tegen f 41,422,218.60 over een gelijk tijdperk in 1852, zoodat in de eerste negen maanden van 1853 meer is ontvangen dan in 1852 de som van f 515,843.03. De raming over dit tijdperk bedragen hebbende f 40,328,798.08, hebben de inkomsten deze raming met een bedrag van f 109,263.55 overtroffen.

Advertentiën.
Aan mijne Mede-Kiezers in het Hoofd-kiesdistrict HAARLEM, waartoe behooren: Haarlem, Sloten, Houtrijk en Polanen, Weerhout, Noordwijk, Noordwijkerhout, Hillegom, Lisse, Heemstede, Berkenrode, Bennebroek, Bloemendaal, Zandvoort, Spaarndam, Spaarnduine, Schoten, Zuid-Schatterijk en Haverkampseveld.

„De publieke zaak wil publiek worden behandeld.“
Benige staatkundige vrienden verlangden van mij de driedubbele verklaring of ik, bij eene eventuele benoeming het lidmaatschap der Tweede Kamer zal aanvaarden of ik mijne betrekking tot den Gemeente-raad van Haarlem zal behouden; hoe ik oordeel over de aanbeveling van de HEER DE BRUYN KOPS, LEON HEEMSKERK VAN BEEKEL, GEVERS DEYNOOT, VAN DER TUUR, HADELS, enz. enz., die allen buiten ons district behooren.

Gaarne herhaal ik mijne reeds vroeger gedane verklaring, bij eene eventuele benoeming tot Lid der Tweede Kamer, die betrekking te zullen aanvaarden tot het helpen bevorderen van eene krachtige, eerlijke en onbekrompene toepassing onzer Staatswetten, in het waarachtig belang van NEDERLAND en ORANJE.

De betrekking tot den Gemeente-raad van HAARLEM zal ik behouden.

De personen, hierboven genoemd, hoe achtenswaardig eenigen hanner ook in vele opzichten zijn mogen, handelen, naar mijne gemeentelijke overtuiging, noch in het belang des Vaderlands, noch in dat van hun staatkundig karakter, met zich in een district, waar zij niet te huis behooren, langs allerlei wegen te laten aanbevelen en hierdoor de zege te belemmeren van het CONSTITUTIONNEEL BEGINSEL, waarvoor ik met eenigen goeden uitslag en niet zonder zelfverloochening, sedert geruimen tijd, heb mogen strijden.

Het zijn geene goede burgers of vaderlanders, die om aan eene eerlijke nederlaag te ontkomen, vreemde troepen in den lande halen.

MEDE-KIEZERS! Wilt gij dus eene waarlijk constitutionnele overwinning helpen behalen, van openbaarheid en kordaatheid op duisternis en kuiperij, laat u dan, onder geen voorwendsel hoegendam, tot verdeling en versnippering, tot verbrekking van stemmen misleiden, en vereenigt uwe krachten op uwen Haarlenschen Kandidaat,

Haarlem, 16 October 1853. Jhr. M. SALVADOR. (124)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 17 October 1853.

Ned. W. Schuld.	2 1/2 %	Hopel 1798/1810	98 1/2 %
Dito Certificat.	3 7/8 %	Dito 1828/1829	5 96 1/2 %
Dito Dito	4 93 1/2 %	Cert. 1831/1833	5 96 1/2 %
O. I. Leening.	4 93 1/2 %	Dito Dito	4 96 1/2 %
Amort. Syndic.	3 1/2 %	Dito Hope	4 90
Hand. Maats.	4 1/2 %	Dito Steglitz	4 89
Belgie.		Dito dito 50 Ser.	4
Certificaten	2 1/2 %	Inschr. Assig.	6
D° Rothschild	2 1/2 %	Certific. dito	6
Frankrijk.		Polen.	
Obligatiën	8	Obligatiën	
Spanje.		Oostende	
Nieuwe	1 21 1/2 %	Madrid	5 77 1/2 %
Dito Buffel.	3	Dito bet. Amst.	5 90 1/2 %
D° Binnenl.	3	Dito letter B.	5 90 1/2 %
Bew. Sp. Com.	5 1/2 %	Dito 1847	5 89 1/2 %
Amort. Schuld.		Dito 1848	5 89 1/2 %
Portugal.			
Londen nieuwe	5 37 1/2 %		
Dito uitgest.	4		

Mexico, te Londen 21 1/2 %; Dito Ontb., 22 1/2 %; Gren. Onbepaald 20 1/2 %; Ecuador 4 1/2 %; Peru 4 1/2 %.

FRANKFORT, Vrijdag 14 Oct. 5 pct. Metal., 80 1/2; Loten fl. 250 117 1/2; Bankactien 100; Wissel op Weenen 21 1/2; 3 pct. dito 40 1/2; wissel op Weenen 21 1/2.

PARIJS, Vrijdag 14 October. Fransche 3 1/2 pct. ex 6. 100; dito 3 pct. op t. 73.20; Spanje binn. 3 pct. 44; dito 1 pct. 24 1/2; Belgie 4 1/2 pct. 97 1/2; Rusl. 4 1/2 pct. 84 1/2; N. Metal. 90; Piemont 95 1/2.

WEENEN, Vrijdag 14 October. N. Met. 97 1/2; dito Lett. B. 105; Bankactien 100; Loten 5 pct. 97; Loten v. fl. 250 132; Wissel Lond. 10.51; Parijs 150 1/2; Zilver 11 1/2; Consols hooger.

MADRID, Dinsdag 11 October. Spanje binn. 3 pct. 42 1/2; dito nieuwe 1 pct. 22 1/2.

Bij JOH. NOMAN EN ZOON, te Amsterdam.